

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενίσχυση και ανάπτυξη της κινηματογραφικής τέχνης και άλλες διατάξεις»

I. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του στη Διарκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, θεσπίζεται νέο θεσμικό πλαίσιο για την ενίσχυση και την ανάπτυξη της κινηματογραφικής τέχνης στη χώρα μας, ιδίως με την κατάργηση και την τροποποίηση διατάξεων των ν. 1597/1986 («Προστασία και ανάπτυξη της κινηματογραφικής τέχνης, ενίσχυση της ελληνικής κινηματογραφίας και άλλες διατάξεις») και 2557/1997 («Θεσμοί, μέτρα και δράσεις πολιτιστικής ανάπτυξης»), και ρυθμίζονται διάφορα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού.

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, με τις διατάξεις του υπό ψήφιση Νοσχ επιχειρείται προσαρμογή στα νέα δεδομένα της κινηματογραφικής παραγωγής και της κινηματογραφικής αγοράς εν γένει. Βασικοί στόχοι του Νοσχ είναι η ενίσχυση των νέων δημιουργών και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η αύξηση των επενδύσεων από την εγχώρια αγορά και το εξωτερικό, η προσέλκυση ξένων παραγωγών και συμπαραγωγών και η διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη λειτουργία των κρατικών φορέων υλοποίησης της κινηματογραφικής πολιτικής.

Το Νοσχ αποτελείται από οκτώ Κεφάλαια και πενήντα ένα άρθρα. Με τις διατάξεις του Πρώτου Κεφαλαίου (άρθρα 1-2) διατυπώνονται, μεταξύ άλλων, οι αρχές της εθνικής πολιτικής στον χώρο του κινηματογράφου (άρθρο 1) και καθορίζεται η έννοια βασικών όρων οι οποίοι χρησιμοποιούνται στο Νοσχ (άρθρο 2). Με τις διατάξεις του Δεύτερου Κεφαλαίου (άρθρα 3-4) προσ-

διορίζεται η έννοια του «Ελληνικού Κινηματογραφικού Έργου» (άρθρο 3) και καθορίζονται ο τρόπος και οι προϋποθέσεις μοριοδότησης των κινηματογραφικών έργων, προκειμένου αυτά να εντάσσονται στα μέτρα ενίσχυσης της κινηματογραφίας (άρθρο 4). Με τις διατάξεις του Τρίτου Κεφαλαίου (άρθρα 5-7) ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, θέματα σχετικά με τον τρόπο, το χρηματικό ύψος και τις προϋποθέσεις ενίσχυσης των παραγωγών ελληνικών κινηματογραφικών έργων μεγάλου μήκους και των επιχειρήσεων αιθουσών οι οποίες προβάλλουν ελληνικά κινηματογραφικά έργα μεγάλου μήκους από τα έσοδα του ειδικού φόρου επί της τιμής των εισιτηρίων των κινηματογράφων. Επίσης, επανακαθορίζεται το σύστημα ενίσχυσης της παραγωγής κινηματογραφικών έργων από τους τηλεοπτικούς σταθμούς. Συγκεκριμένως, η σχετική υποχρέωση επεκτείνεται, πέραν της ΕΡΤ Α.Ε., και επί των ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης, των εταιρειών συνδρομητικής τηλεόρασης και των εταιρειών παραγωγής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και νέων τεχνολογιών, ενώ προβλέπεται η επιβολή προστίμου στις ως άνω εταιρείες σε περίπτωση μη τήρησης των σχετικών υποχρεώσεων (άρθρο 8). Με τις διατάξεις του Τέταρτου Κεφαλαίου (άρθρα 9-20) και του Πέμπτου Κεφαλαίου (άρθρα 21-33) ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, θέματα που αφορούν τη νομική μορφή, την οργάνωση, τη λειτουργία και τη στελέχωση του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου και του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, αντιστοίχως. Με τις διατάξεις του Έκτου Κεφαλαίου (άρθρο 34) ρυθμίζονται θέματα του Εθνικού Οπτικοακουστικού Αρχείου, ενώ με τις διατάξεις του Έβδομου Κεφαλαίου (άρθρα 35-39) ρυθμίζονται θέματα κινηματογραφικής πολιτικής, όπως οι προϋποθέσεις πραγματοποίησης κινηματογραφικών γυρισμάτων σε εξωτερικούς χώρους, η διαδικασία αξιολόγησης της καταλληλότητας των κινηματογραφικών έργων όσον αφορά την παρακολούθησή τους από ανηλίκους στις κινηματογραφικές αίθουσες κ.λπ.. Τέλος, με τις διατάξεις του Όγδου Κεφαλαίου (άρθρα 40-51) ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, θέματα που αφορούν το καθεστώς χορήγησης των Κρατικών Λογοτεχνικών Βραβείων και των Κρατικών Βραβείων Συγγραφής Θεατρικού Έργου (άρθρα 40-41), προβλέπεται η σύνταξη Γενικού Πρότυπου Μνημονίου Συναντίληψης και Συνεργασίας για την παρακολούθηση και την εκτέλεση αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών προστασίας και ανάδειξης αρχαιολογικών ευρημάτων στο πλαίσιο εργασιών χωροθέτησης και κατασκευής Μεγάλων Έργων (άρθρο 43), ρυθμίζονται θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας (άρθρο 46) καθώς και θέματα που αφορούν τη χορήγηση αδειών πρακτόρευσης της εταιρείας Ο.Π.Α.Π. Α.Ε. (άρθρο 47).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 1

Δυνάμει του προτεινόμενου άρθρου, τίθενται αρχές σχετικές με την ανάπτυξη και την ελευθερία της κινηματογραφικής τέχνης.

Σχετικώς σημειώνεται ότι η ελευθερία του κινηματογράφου, η ελευθερία, δηλαδή, της παραγωγής και της κυκλοφορίας (διανομής, προβολής, πώλησης) κινηματογραφικών έργων, καθώς και της παρακολούθησής τους από το κοινό, διέπεται, στο μέτρο που αποτελεί έκφραση και διάδοση γνώμης, από το άρθρο 14 παρ. 1 του Συντάγματος, και, στο μέτρο που αποτελεί έκφραση τέχνης, από το άρθρο του 16 παρ. 1 του Συντάγματος. Υπό αυτό το πλαίσιο, δια του παρόντος Νσχ, όπως και υπό το ισχύον καθεστώς (βλ. άρθρα 1 και 2 του ν. 1597/1986), ορίζεται ότι «Η προστασία και ανάπτυξη της κινηματογραφικής τέχνης αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Το Κράτος οφείλει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την ηθική και υλική ενίσχυση της παραγωγής και της προώθησης των κινηματογραφικών έργων και για τη βελτίωση της κινηματογραφικής παιδείας του λαού» (άρθρο 1 παρ. 1). Περαιτέρω, «Η κινηματογραφική τέχνη είναι ελεύθερη σύμφωνα με τους ορισμούς του Συντάγματος. Η λογοκρισία και κάθε άλλο προληπτικό μέτρο απαγορεύεται» (άρθρο 1 παρ. 2). Από την ανωτέρω απαγόρευση θεσπίζεται εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 37, δια της κατηγοριοποίησης των ταινιών από επιτροπές αξιολόγησης καταλληλότητας, προκειμένου περί της παρακολούθησής τους από ανηλίκους (πρβλ. άρθρα 2 και 36 του ν. 1597/1986), όπως και δυνάμει της παρ. 3 του άρθρου 1, δια της οποίας επιτρέπεται κατάσχεση κινηματογραφικών έργων μετά την προβολή τους «μόνο στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο Σύνταγμα για την κατάσχεση εφημερίδων και άλλων εντύπων» (πρβλ. άρθρο 2 παρ. 3 του ν. 1597/1986) (βλ. σχετικώς, Π. Δ. Δαγτόγλου, Συνταγματικό Δίκαιο, Ατομικά Δικαιώματα, Α', 2005, σελ. 647-649).

Σχετικώς παρατηρείται ότι η ελευθερία παραγωγής έργων τέχνης, ή ελευθερία καλλιτεχνικής δημιουργίας, θεσπίζεται ανεπιφυλάκτως από το άρθρο 16 παρ. 1 του Συντάγματος, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι ο καλλιτεχνικός δημιουργός εξαιρείται της υποχρέωσης τήρησης των νόμων του Κράτους. Ως προς τα όρια άσκησης, ειδικότερα, της ελευθερίας της τέχνης, γίνεται δεκτό ότι, ενώ, καταρχήν, αυτή δεν δύναται να περιορισθεί διά λογοκρισίας ή άλλου προληπτικού ελέγχου, στις περιπτώσεις, κατά τις οποίες συγκρούεται με άλλα συνταγματικώς προστατευόμενα έννομα αγαθά, όπως, επί παραδείγματι, τη νεότητα ή την παιδική ηλικία, απαιτείται στάθμιση των εν λόγω αγαθών (βλ. σχετικώς, Π. Δ. Δαγτόγλου, Συνταγματικό Δίκαιο, Ατομικά Δικαιώματα, όπ.π., σελ. 737-738 και 743-745, Σπ. Β. Βλαχόπουλο,

Λογοτεχνία και δίκαιο: Το Σύνταγμα ως εγγύηση ή απειλή της καλλιτεχνικής δημιουργίας;», σε Τέχνη και δίκαιο, επιμ. Αθ. Παπαχρίστου, Αντ. Μπρεδήμα, 2007, σελ. 43, του ιδίου, Η ελευθερία της τέχνης, Τα όρια ενός ανεπιφύλακτου ατομικού δικαιώματος, ΔτΑ 1999, σελ. 91 επ.). Παρατηρείται, περαιτέρω, ότι η επέκταση της εφαρμογής ειδικών περιορισμών ενός άλλου δικαιώματος (του τύπου, εν προκειμένω) στον κινηματογράφο, από τον κοινό νομοθέτη, έχει δεχθεί την κριτική της θεωρίας (βλ. σχετικώς, Π. Δ. Δαγτόγλου, Συνταγματικό Δίκαιο, Ατομικά Δικαιώματα, όπ.π., σελ. 735 επ., Κ. Χρυσόγγο, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, 2006, σελ. 326 επ.).

2. Επί των άρθρων 2 περ. (ε) και 5

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη της περ. (ε) του άρθρου 2 του Νσχ: «Ως «Επιχείρηση Αιθουσών» νοείται κάθε επιχείρηση που ασκεί φυσικό ή νομικό πρόσωπο με αντικείμενο την εκμετάλλευση κινηματογραφικής αίθουσας ή αιθουσών, σε στεγασμένους χώρους (χειμερινός κινηματογράφος) ή σε υπαίθριους χώρους (θερινός κινηματογράφος), οι οποίες βρίσκονται στον ίδιο τόπο, με μία ή δύο οθόνες προβολής κινηματογραφικών έργων, που λειτουργούν υπό την ίδια επωνυμία ή/και το σήμα της ίδιας επιχείρησης».

Για λόγους εφαρμογής της διάταξης πρέπει να προσδιορισθεί σαφέστερα η έννοια της φράσης «οι οποίες βρίσκονται στον ίδιο τόπο».

Περαιτέρω, στον ορισμό «Επιχείρηση Αιθουσών» δεν συμπεριλαμβάνονται οι κινηματογράφοι οι οποίοι διαθέτουν περισσότερες των δύο αιθουσών ή οθονών προβολής, οι οποίοι, ως εκ τούτου, δεν λαμβάνουν την ενίσχυση από τα έσοδα του ειδικού φόρου επί της τιμής των εισιτηρίων των κινηματογράφων, συμφώνως προς το άρθρο 5 του Νσχ (βλ. Αιτιολογική Έκθεση, όπου αναφέρεται ότι «Η καταβολή των ενισχύσεων στις αίθουσες θα καταβάλλεται μόνο στις επιχειρήσεις αιθουσών με μία ή δύο οθόνες και όχι στους πολύ-κινηματογράφους»). «Η ενίσχυση των μικρότερων επιχειρήσεων κινηματογραφικών αιθουσών κρίνεται αναγκαία για λόγους που αφορούν τη μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα, καθώς και την ιδιαίτερη πολιτιστική σημασία των μονών και διπλών αιθουσών. Η ενίσχυση παρέχεται για τη συντήρηση και βελτίωση του εξοπλισμού των εν λόγω αιθουσών» (Αιτιολογική Έκθεση επί του άρθρου 5 του Νσχ).

Υπό το φως των ανωτέρω θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να αιτιολογηθεί πληρέστερα η θέσπιση του ως άνω διαχωρισμού μεταξύ φορέων της ίδιας επιχειρηματικής δραστηριότητας, στο μέτρο που φαίνεται, εν προκειμένω, να θίγεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Σημειώνεται, εξ άλλου, ότι στις διατάξεις του άρθρου 60 παρ. 1 και 2 του

ν. 1731/1987 σχετικώς με τον φόρο που επιβάλλεται επί της τιμής των εισιτηρίων των κινηματογράφων στις οποίες παραπέμπει η περ. (δ) του άρθρου 2 του Νσχ, καθώς και στις υπό κατάργηση διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 1597/1986 δεν υφίσταται τέτοια διάκριση.

3. Επί του άρθρου 8

Α. Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να αντικατασταθεί ως εξής ο τίτλος του προτεινόμενου άρθρου: «Υποχρεώσεις Παρόχων Υπηρεσιών Οπτικοακουστικών Μέσων».

Β. Με τις διατάξεις του προτεινόμενου άρθρου θεσπίζονται υποχρεώσεις σε βάρος των παρόχων υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (ΕΡΤ Α.Ε., ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί ελεύθερης λήψης, εταιρείες συνδρομητικής τηλεόρασης και εταιρείες παραγωγής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και νέων τεχνολογιών) να διαθέτουν ποσοστό επί του ετήσιου κύκλου εργασιών τους ή των ετήσιων διαφημιστικών εσόδων τους για την ενίσχυση της παραγωγής κινηματογραφικών έργων που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 3.

Σχετικώς σημειώνεται ότι μέτρα ή παρεμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην άρθρο 87 της ΣΕΚ) περί κρατικών ενισχύσεων δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά, εφόσον θεσπίζονται για την προώθηση του πολιτισμού και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, και δεν αλλοιώνουν τους όρους συναλλαγών και ανταγωνισμού στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε βαθμό αντίθετο προς το κοινό συμφέρον [άρθρο 107 παρ. 3 δ)]. Έτσι, θεωρούνται θεμιτές οι ενισχύσεις για τον πολιτισμό οι οποίες αποσκοπούν στην εξαπλωση μίας εθνικής γλώσσας ή άλλων εθνικών πολιτιστικών παραδόσεων, όπως, επί παραδείγματι, η χρηματοδότηση της ελληνικής κινηματογραφικής βιομηχανίας για την παραγωγή ελληνόγλωσσων ταινιών (βλ. Β. Σκουρή, Ερμηνεία Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, 2003, σελ. 755 επ., ιδίως 779).

Εξ άλλου, με την Ανακοίνωσή της ενώπιον του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και της Επιτροπής των Περιφερειών, σχετικώς με ορισμένες νομικές πτυχές που αφορούν τα κινηματογραφικά και τα άλλα οπτικοακουστικά έργα (ΕΕ C 043/16.2.2002, σελ. 0006-0017), η Επιτροπή προσδιόρισε τους κανόνες που διέπουν τη συμβατότητα με τη Συνθήκη των προγραμμάτων ενίσχυσης στις κινηματογραφικές και τηλεοπτικές παραγωγές (βλ. και Ανακοινώσεις της Επιτροπής (ΕΕ C 123/30.4.2004, σελ. 1, ΕΕ C 134/16.6.2007, σελ. 5 και ΕΕ C 317/2.2009, σελ. 1)).

Τη συμβατότητα θέσπισης μέτρων από τα κράτη μέλη υπέρ της ενίσχυσης της παραγωγής κινηματογραφικών έργων τόσο με την Οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3.10.1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικώς με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30.6.1997, και, ειδικότερα, το άρθρο 3 της Οδηγίας, όσο και με το άρθρο 87 ΣΕΚ (νυν 107 ΣυνθΛειτουργίας), έχει δεχθεί το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Απόφαση του Δικαστηρίου της 5.3.2009 στην Υπόθεση C-222/07, ΕΕ C 102/71.5.2009, σελ. 4 [αίτηση του Tribunal Supremo (Ισπανία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως - Unión de Televisión Comerciales Asociadas (UTECA) κατά Administración General del Estado], συμφώνως προς την οποία μέτρο το οποίο λαμβάνει κράτος μέλος, όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη, με το οποίο οι τηλεοπτικοί οργανισμοί υποχρεώνονται να διαθέτουν το 5% των λειτουργικών εσόδων τους για την προχρηματοδότηση ευρωπαϊκών κινηματογραφικών ταινιών και τηλεταινιών καθώς και, ειδικότερα, το 60% αυτού του 5% για έργα των οποίων η γλώσσα του πρωτοτύπου είναι μία από τις επίσημες γλώσσες του ως άνω κράτους μέλους δεν συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ της κινηματογραφικής βιομηχανίας του κράτους μέλους αυτού.

4. Επί του άρθρου 34

Συμφώνως προς την παρ. 3 του προτεινόμενου άρθρου «Ο παραγωγός κινηματογραφικών έργων και κάθε άλλος κάτοχος πρωτότυπου υλικού φορέα ταινίας που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 του παρόντος νόμου, υποχρεούται να παραδώσει στο Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο ένα αντίτυπο σε ψηφιακή μορφή ή σε φιλμ. (...) Αν ο παραγωγός δεν παραδώσει το αντίτυπο του κινηματογραφικού έργου, στερείται του δικαιώματος ένταξης στα μέτρα ενίσχυσης του Δεύτερου Κεφαλαίου του παρόντος νόμου και του πιστοποιητικού καταλληλότητας προβολής του έργου στις κινηματογραφικές αίθουσες».

Στην Αιτιολογική Έκθεση αναφέρεται σχετικώς ότι με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου «(...) θεσπίζεται η υποχρεωτική κατάθεση αντιτύπου κινηματογραφικού έργου για κάθε παραγωγό που θέλει να ενταχθεί στα μέτρα ενίσχυσης του Δεύτερου Κεφαλαίου του νόμου».

Παρατηρείται εν προκειμένω δυσαρμονία μεταξύ του κειμένου της προτεινόμενης ρύθμισης και του συναφώς επιδιωκόμενου σκοπού, όπως αυτός περιγράφεται στην Αιτιολογική Έκθεση. Ειδικότερα, δημιουργείται προβληματισμός ως προς το κατά πόσον η κατάθεση από τον παραγωγό ή άλλο κάτοχο πρωτότυπου υλικού φορέα ταινίας αντιτύπου έργου στο Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο συνιστά μόνο προϋπόθεση ένταξης του στα μέτρα ενίσχυ-

σης του Δεύτερου Κεφαλαίου του Νσχ ή, περαιτέρω, συνιστά υποχρέωση η μη τήρηση της οποίας θα συνεπάγεται τη στέρηση του πιστοποιητικού καταλληλότητας προβολής του έργου σε κινηματογραφικές αίθουσες (βλ. άρθρο 37 του Νσχ). Στην τελευταία περίπτωση, η παράλειψη συμμόρφωσης του παραγωγού ή άλλου κατόχου πρωτότυπου υλικού φορέα ταινίας οδηγεί στην απαγόρευση της προβολής του έργου, περιορισμός που, ενδεχομένως, υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου από την προτεινόμενη ρύθμιση σκοπού, θίγοντας μάλιστα υπέρμετρα άλλα συνταγματικώς προστατευόμενα αγαθά, όπως η συμμετοχή στην οικονομική ζωή της χώρας και η ελευθερία της κυκλοφορίας (διανομής και προβολής) κινηματογραφικών έργων.

5. Επί του άρθρου 46 παρ. 2

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι «Στο τέλος του προτελευταίου εδαφίου της παρ. του άρθρου 49 του ν. 2121/1993 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής: «Ύστερα από αίτηση των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης». Υπό το φως των αναφερομένων στην Αιτιολογική Έκθεση επί της παρ. 2 του άρθρου 46 του Νσχ και προς αποφυγή τυχόν παρερμηνειών, θα ήταν ενδεχομένως ορθότερο το ως άνω εδάφιο να αντικατασταθεί ως εξής: «μετά από αίτηση των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης ή των χρηστών».

6. Επί του άρθρου 46 παρ. 8 και 15

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας και συνέχειας, η παρ. 8 του προτεινόμενου άρθρου θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να μεταφερθεί στην αρχή του άρθρου υπό την αρίθμηση «1», με αντίστοιχη αναρίθμηση των λοιπών παραγράφων.

Επίσης, για λόγους νοηματικής ενότητας και συνέχειας, η παρ. 15 του παρόντος άρθρου πρέπει να μεταφερθεί στο άρθρο 40 του Νσχ.

7. Επί του άρθρου 47

Α. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις προστίθενται παράγραφοι 11 και 12 στο άρθρο 27 του ν. 2842/2000 «Περί Θεμάτων Ο.ΠΑ.Π.». Ειδικότερα, παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση κ.υ.α., η οποία θα καθορίζει τα κριτήρια βάσει των οποίων θα χορηγούνται άδειες πρακτόρευσης των παιγνιδιών της ΟΠΑΠ Α.Ε..

Σχετικώς σημειώνεται ότι στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου Α.Ε.» ανήκει αποκλειστικώς η οργάνωση, λειτουργία, διεξαγωγή και διαχείριση ορισμένων παιγνιδιών [βλ. άρθρο 27 του ν. 2843/2000 και άρθρο 2 του καταστατικού της (κ.υ.α. 442/16.1.2001, ΦΕΚ Β΄ 23/16.1.2001)]. Η θέσπιση ειδικότερων κριτηρίων για

τη χορήγηση αδειών πρακτόρευσης των παιγνιδιών της ΟΠΑΠ Α.Ε., ιδίως κριτηρίων δημογραφικών και γεωγραφικών, όπως και όρων αφαίρεσης των εν λόγω αδειών, εξυπηρετεί, κατά τη διατύπωση της διάταξης, τη διασφάλιση των βασικών σκοπών και θεμελιωδών αρχών της πρακτόρευσης τυχερών παιγνίων, «ιδίως δε την εμπέδωση της δημόσιας τάξης, την προστασία του κοινού από τον εθισμό στα τυχερά παίγνια, την πρόληψη της απάτης, την καταστολή του εγκλήματος και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την προστασία των ανηλίκων και των καταναλωτών, την εξασφάλιση της διαφάνειας και του αδιάβλητου των τυχερών παιγνίων, την κανονική, απρόσκοπτη, ελεγχόμενη και ασφαλή διεξαγωγή των τυχερών παιγνίων, τον αυστηρό έλεγχο των όρων και των προϋποθέσεων διεξαγωγής της στοιχηματικής δραστηριότητας και της συμμετοχής του κοινού σε αυτή, ώστε με τον τρόπο αυτόν να εξασφαλίζεται η ακεραιότητα των γεγονότων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της στοιχηματικής δραστηριότητας, οι βασικοί κανόνες, οι όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας της επιχείρησης του πράκτορα, καθώς επίσης και κάθε άλλη σχετική με τα παραπάνω λεπτομέρεια που αφορά στη συμβατική σχέση μεταξύ της ΟΠΑΠ Α.Ε. και των πρακτόρων της» (βλ., ενδεικτικώς, Αποφάσεις του Δικαστηρίου Ε.Ε., της 3.6.2010 στην Υπόθεση C-203/08, της 8.9.2009 στην Υπόθεση C-42/07 και της 6.11.2003 στην Υπόθεση C-243/01).

Β. Με τη διάταξη της παρ. 12 περ. (ιβ) (iii) του προτεινόμενου άρθρου ορίζεται ότι στη σύμβαση μεταξύ της εταιρείας ΟΠΑΠ Α.Ε. και των πρακτόρων της πρέπει να περιλαμβάνονται απαραίτητως δηλώσεις και βεβαιώσεις του πράκτορα ότι, μεταξύ άλλων, «δεν εκκρεμούν ούτε επαπειλούνται σε βάρος του αγωγές, αιτήσεις ή προσφυγές σε δικαστήριο ή διοικητικό όργανο, οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν ουσιαστικά και κατά τρόπο αρνητικό τις εργασίες ή την οικονομική κατάσταση και τη δυνατότητά του να εκπληρώσει εις το ακέραιο τις συμβατικές του υποχρεώσεις». Εν προκειμένω θα ήταν χρήσιμο να διευκρινισθεί η έννοια της φράσης «ούτε επαπειλούνται σε βάρος του αγωγές, αιτήσεις ή προσφυγές», διότι δεν είναι ευχερώς διαγνώσιμη η απειλή άσκησης εναντίον πράκτορα αγωγών, αιτήσεων ή προσφυγών ενώπιον των αρμόδιων αρχών, ώστε να απαιτείται η υποβολή σχετικής δήλωσης ή βεβαίωσης από αυτόν.

8. Επί του άρθρου 48

Στην παρ. 2 του προτεινόμενου άρθρου γίνεται αναφορά στην περίπτωση ε' της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 2081/1992, ενώ πρόκειται για την περίπτωση ε' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 2081/1992. Σημειώνεται, επίσης, ότι η περίπτωση ε' της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 2081/1992, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 20 του ν. 3419/2005, έχει τροποποιηθεί εκ νέου με το αρ-

θρο 18 του ν. 3769/2009.

Επίσης, συμφώνως προς την παρ. 3 του προτεινόμενου άρθρου, όπου στην παρ. 2 του άρθρου 3ζ του ν. 2081/1992 γίνεται αναφορά στον Υπουργό Ανάπτυξης, νοείται ο Υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού. Σχετικώς επισημαίνεται ότι αναφορά στον Υπουργό Ανάπτυξης γίνεται μόνο στην παρ. 1 του εν λόγω άρθρου και όχι στην παρ. 2 του άρθρου 3ζ.

9. Επί του άρθρου 49 παρ. 8

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι «η προβλεπόμενη από τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 29 του ν. 3838/2010 (ΦΕΚ Α΄ 49) προθεσμία για την έκδοση προκήρυξης με αντικείμενο τη χορήγηση τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών αδειών παρατείνεται μέχρι τις 31.12.2011». Για λόγους σαφήνειας και νομοτεχνικής αρτιότητας θα ήταν, ενδεχομένως, ορθότερο, η φράση «(...) με αντικείμενο τη χορήγηση τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών αδειών (...)» να αντικατασταθεί ως εξής: «(...) με αντικείμενο τη χορήγηση αδειών τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών (...)».

Σημειώνεται ότι η ως άνω προθεσμία, η οποία λήγει την 31.12.2010, αφορά την έκδοση προκήρυξης για τη χορήγηση αδειών τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών αναλογικής εκπομπής. Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση επί της παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 3828/2010, η παράταση της εν λόγω προθεσμίας μέχρι την 31.12.2010 κρίθηκε αναγκαία για τη διασφάλιση της απρόσκοπτης λειτουργίας των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών έως την ολοκλήρωση της υπό εξέλιξη μετάβασης στην ψηφιακή εποχή.

Σχετικώς παρατηρείται ότι η προθεσμία για την έκδοση προκήρυξης με αντικείμενο τη χορήγηση αδειών τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών συνδέεται με το καθεστώς της νόμιμης λειτουργίας τους, το οποίο έχει παραταθεί επανειλημμένως, από το 1995 έως σήμερα, με σειρά νομοθετικών διατάξεων (βλ. άρθρο 29 παρ. 4 του ν. 3828/2010, άρθρο 38 του ν. 3775/2009, άρθρο 9 του ν. 3723/2008, άρθρο δεύτερο παρ. 1 του ν. 3640/2008, άρθρο 20 παρ. 5 του ν. 3592/2007, άρθρο 9 παρ. 2 του ν. 3548/2007, άρθρο 15 παρ. 7.β) του ν. 3444/2006, άρθρο 19 παρ. 2 και 3 του ν. 3051/2002, άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 3021/2002, άρθρο 17 παρ. 1 και 3 του ν. 2644/1998, άρθρο 4 του ν. 2438/1996, άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 2328/1995).

Όσον αφορά το καθεστώς νόμιμης λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας σημειώνεται ότι, με την υπ' αριθμ. 3578/2010 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 3 του ν. 3051/2002, με την οποία παρατάθηκε το καθεστώς νόμιμης λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, οι οποίοι θεωρούντο ως νομίμως λειτουργούντες συμφώνως προς το άρθρο 17 παρ. 1 του ν. 2644/1998 (λόγω του ότι συμμε-

τείχαν στις διαγωνιστικές διαδικασίες που είχαν προκηρυχθεί το 1998, οι οποίες καταργήθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 3051/2002), έως την έκδοση των σχετικών αδειών λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών για την αντίστοιχη γεωγραφική περιοχή, κρίθηκε αντισυνταγματική ως αντιβαίνουσα στην αρχή του Κράτους Δικαίου και την αρχή της ισότητας.

Ειδικότερα, συμφώνως προς την σκέψη 6 της εν λόγω απόφασης, με τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 19 του ν. 3051/2002 παρατάθηκε το καθεστώς λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας «(...) επ' αόριστον, εφ' όσον με αυτές καταργήθηκαν οι αρξάμενες διαγωνιστικές διαδικασίες χωρίς να έχουν προκηρυχθεί νέες και χωρίς να τάσσεται στην Διοίκηση εύλογη προθεσμία, μέσα στην οποία θα έπρεπε να έχει ολοκληρώσει την αδειοδότηση των τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας. Όμως, η υπό τις εκτεθείσες συνθήκες επ' αόριστον ανοχή της λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών, οι οποίοι ιδρύθηκαν και λειτούργησαν παρανόμως, αντίκειται προς το Σύνταγμα. Πρώτον μεν αντιβαίνει προς την θεμελιώδη συνταγματική αρχή του Κράτους Δικαίου, από την οποία απορρέει η υποχρέωση του Κράτους να εγγυάται υπέρ των πολιτών την πιστή εφαρμογή του νόμου και να προασπίζει τα δημόσια αγαθά. (...) Δημόσιο δε αγαθό αποτελούν οι αριθμητικά περιορισμένες ραδιοσυχνότητες για την πραγματοποίηση τηλεοπτικών εκπομπών αναλογικού σήματος· το δημόσιο αυτό αγαθό προσβάλλεται όταν η χρήση των ραδιοσυχνοτήτων γίνεται χωρίς την απαιτούμενη διοικητική άδεια, δηλαδή αυθαίρετως και παρανόμως. Δεύτερον δε, η επίμαχη ρύθμιση αντιβαίνει προς την συνταγματική αρχή της ισότητας. Διότι θέτει τα πρόσωπα εκείνα, τα οποία, ενώ είχαν την πραγματική δυνατότητα και την βούληση να ιδρύσουν τηλεοπτικό σταθμό, δεν το έπραξαν όμως αυθαίρετως και δεν παρέβησαν τον νόμο, σε εξόχως μειονεκτική μοίρα σε σχέση με τα πρόσωπα, τα οποία, με την αυθαίρετη κατάληψη ραδιοσυχνότητας, ίδρυσαν παρανόμως, χωρίς δηλαδή άδεια, τηλεοπτικό σταθμό. (...) Η ρύθμιση των επίμαχων διατάξεων θα ήταν, ενδεχομένως, συνταγματική εάν συνέτρεχαν εκ παραλλήλου και σωρευτικώς δύο προϋποθέσεις. Αφ' ενός μεν εάν η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 2 του Ν. 3051/2002 δεν εξαρτούσε την εφαρμογή της κατά κύριο λόγο από το συμπτωματικό γεγονός της λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών σε δεδομένο χρόνο, αλλά και από κριτήρια συναπτόμενα προς την ύπαρξη πραγματικών καταστάσεων, οι οποίες, αν και δημιουργήθηκαν αυτογνωμόνως, χρήζουν, κατά την κρίση του νομοθέτη νομικής προστασίας, ανεκτής πάντως από το Σύνταγμα. Αφ' ετέρου δε εάν η διάταξη αυτή ήταν περιορισμένης χρονικής ισχύος, εάν προέβλεπε δηλαδή έναν οπωσδήποτε οριστό καταληκτικό χρόνο ανοχής της λειτουργίας των νομιμοποιούμενων τηλεοπτικών σταθμών ο χρόνος δε αυτός θα έπρεπε να είναι εύλογος, ως απολύτως αναγκαίος, να αντιστοιχεί δηλαδή προς τον χρόνο, ο οποίος απαιτείται για την ολοκλήρω-

ση μιας το ταχύτερον δυνατόν κινούμενης διαδικασίας αδειοδότησεως και, πάντως, να μη υπερβαίνει ένα όριο, πέραν του οποίου, υπό οποιεσδήποτε περιστάσεις, η εξαίρεση, δηλαδή η προσωρινή ανοχή της λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών που ιδρύθηκαν και λειτούργησαν παρανόμως με την αυθαίρετη κατάληψη ραδιοσυχνότητας, καθίσταται πλέον κανόνας που παραμερίζει το πάγιο - και εναρμονιζόμενο προς το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος - νομοθετικό καθεστώς. Η υπέρβαση αυτού του ορίου δεν μπορεί σε καμμία περίπτωση να γίνει ανεκτή από την συνταγματική τάξη(...)». [Βλ. σχετικώς και Π. Δημητρόπουλο, σχολιασμός της απόφασης του Δ΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας ΣτΕ 2784/2007, ΔίΜΕΕ 3/2007, σελ. 425-431, η οποία παρέπεμψε στην Ολομέλεια την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η ως άνω υπ' αριθμ. 3578/2010 απόφαση].

10. Επί του άρθρου 50 περ. (α).

Για λόγους σαφήνειας, η περ. (α). του προτεινόμενου άρθρου πρέπει να αντικατασταθεί ως εξής: «Τα άρθρα 1, 2, 4 έως και 29, και 34 έως και 39 του ν. 1597/1986».

Αθήνα, 10 Δεκεμβρίου 2010

Οι εισηγητές
Δημήτρης Βασιλείου
Γεωργία Μακροπούλου
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών